

Een volledig geneesmiddelenvoorschrift

Enkele vragen en antwoorden

Inclusie – exclusie

Vraag 1 : Voorschriften met merking STOP vb. Marcoumar STOP : inclusie- exclusie ?

Exclusie gezien dit geen opdracht is ter aflevering

Vraag 2 : Voorschriften met merking WACHT vb. Marcoumar WACHT : inclusie- exclusie ?

Exclusie gezien dit geen opdracht is ter aflevering

Indicatoren

- ID patient
- Geboortedatum
- Handtekening arts

Vraag 3 : Op één voorschriftblad worden vaak meerdere voorschriftlijnen (meerdere geneesmiddelen vb. 10) voorgeschreven . Bovenaan worden de ID patiënt , geboortedatum patiënt en handtekening arts vermeld. Indien deze niet adequaat vermeld zijn , dan scoren wij voor 10 lijnen een 'nee ' voor deze indicatoren . score = **neen**

Alle 10 lijnen worden afgekeurd oww de parameter ID, geboortedatum en handtekening.

Indicator

- Naam geneesmiddel

Vraag 4 : "Fraxi" : score = **neen** voor deze indicator.

Afkortingen worden voor geneesmiddelen niet toegestaan, enkel chemische afkortingen worden toegestaan bv NaCl voor natriumchloride.

Indicator

- Vorm geneesmiddel

Vraag 5 : "Temesta SL" is dit eenduidig ,nl. Temesta Expidet : score = **ja**

Temesta SL is éénduidig , er is geen andere keuze mogelijk

Vraag 6 : "Litican po" is dit eenduidig , want er is slechts 1 per os vorm : score = **ja**

Voor toedieningsvormen zijn afkortingen toegestaan, indien procedureel vastgelegd.

Vraag 7 : Dafalgan bruis is dit eenduidig ,want dit is sowieso een tablet : score vorm = **ja**.

Vraag 8 : Diflucan iv , is dit eenduidig want dit is sowieso een infuus : score vorm = **ja**

De algemene regel is als het éénduidig is volgens de specialiteiten in het BCFI dan scoort de indicator ja.

Indicator

- Sterkte geneesmiddel (+bijhorende eenheid)

Vraag 9 : Paracetamol co 750 mg 4x/dag : sterkte = **neen**.

De sterkte van het geneesmiddel is niet aangegeven, wel de dosis die per keer dient toegediend te worden.

Er moet staan paracetamol co 500 mg en bij dosis 1,5 co of 750 mg

Vraag 10 : Fraxiparine 0.6 : score : **neen** , indien Fraxiparine 0.6 ml dan score : **ja**

De eenheid moet erbij vermeld worden.

Indicator

- **Dosis geneesmiddel**

Vraag 11 : Wij begrijpen niet waarom het voorbeeld 6 (Furacine) in het document 'eisen volledig geneesmiddelenvoorschrift' een ja krijgt voor de indicator dosis

Voor een zalf of crème wordt toegestaan dat er als dosis niets staat, vooral de frequentie is van belang en relevant.

Indicator

- **Frequentie geneesmiddel**

Vraag 12 : Seroquel 25 mg 2/dag : vorm = ja (er bestaan geen andere vormen)- sterkte : ja – dosis : neen (want je weet niet wat je per keer moet geven)- frequentie = neen (want je weet niet of er twee maal of slechts één maal moet toegediend worden).

Er zou moeten staan Seroquel co 25 mg , 2 maal daags 25 mg of Seroquel co 25 mg, 50 mg:dag,

Indicator

- **(Elektronische) Handtekening arts:**

Vraag 13 : Wat doe je met elektronische voorschriften die nog niet werden gevalideerd door de arts - enerzijds voorschriften waarop reeds toedieningen zijn gebeurd

-anderzijds voorschriften waarop reeds toedieningen zijn gebeurd

Elektronische voorschriften die niet gevalideerd zijn door de arts score = neen, indien ze dan wel worden uitgevoerd door de apotheek. Indien de standaard werkwijze is dat niet gevalideerde voorschriften niet worden uitgevoerd en men wacht op een gevalideerd voorschrift dan worden deze voorschriften niet geaudit. De uitvoering van het voorschrift is van belang om te oordelen of het wordt geaudit of niet. De auditor moet er zich van vergewissen dat de elektronische handtekening systeem technisch enkel afkomstig kan zijn van een arts, zoniet moet het zichtbaar zijn op het voorschrift wie de validatie of de elektronische handtekening heeft gezet.

Andere vragen

Vraag 14 : Marcoumar co volgens schema (en geen verdere uitleg of verwijzing op het voorschrift)

Naam GM	Vorm GM	Sterkte GM	Dosis GM	Frequentie GM
Ja	Ja	Ja, slechts 1 sterkte	Ja	Ja

Dosis en frequentie wordt ja gescoord omdat er een verwijzing is naar een schema.

Vraag 15 : Actrapid sc volgens staand order 13

Naam GM	Vorm GM	Sterkte GM	Dosis GM	Frequentie GM
Ja	nee	ja	ja	ja

De vorm is niet ok, omdat er een patroon en flacon bestaat. De sterkte is ja omdat het altijd 100 UI/ml is.

Dosis en frequentie wordt ja gescoord, omdat er een duidelijke verwijzing is

Vraag 16 : Diflucan iv 400 mg 1 x /dag

Naam GM	Vorm GM	Sterkte GM	Dosis GM	Frequentie GM
Ja	Ja	ja	nee	ja

De dosis werd hier niet aangegeven.

Vraag 17 : Emconcor 7,5 mg 1x/dag

Naam GM	Vorm GM	Sterkte GM	Dosis GM	Frequentie GM
ja	Ja	Neen	Ja	ja

De sterkte van het geneesmiddel werd niet aangegeven.

Vraag 18 : Amukin inj. 500 mg 1x/dag

Infuusvloeistof en – volume worden niet vermeld : kan men toch voor alle indicatoren ja scoren ?

Naam GM	Vorm GM	Sterkte GM	Dosis GM	Frequentie GM
Ja	Ja	ja	nee	ja

De dosis werd niet aangegeven.

De infuusvloeistof is niet verplicht te vermelden., in vele gevallen komt dit uit de noodkast.

Vraag 19 : vit B1 500 mg 1x/dag , er wordt geen toedieningsweg vermeld

Naam GM	Vorm GM	Sterkte GM	Dosis GM	Frequentie GM
Ja	Nee	neen	ja	ja

Naam geneesmiddel = nee, is een afkorting, de rest klopt.

Vraag 20 : Inotyol zalf bij elke verzorging

Naam GM	Vorm GM	Sterkte GM	Dosis GM	Frequentie GM
Ja	ja	Ja	ja	ja

Indien er zou staan Inotyol zalf 1 applicatie bij elke verzorging : dan wel 'ja ' bij dosis ?

Een zalf of crème wordt toegestaan dat er als dosis niets staat, vooral de frequentie is van belang en relevant.

Mogen we bij de start van de audit alle voorschriften kopiëren en aan de hand van de kopieën de registratie doen?

Als het niet anders kan, kan het toegelaten worden, al draagt het origineel de voorkeur omdat het beter leesbaar en dus interpreteerbaar zal zijn

Het is uiteraard niet de bedoeling dat de voorschriften de apotheek verlaten. De voorschriften dienen wel geaudit te worden in chronologie van binnenkomen in de apotheek en vooraleer ze uitgevoerd worden.

Inclusie en exclusiecriteria :

- **Naschriften, m.a.w. uitnames uit een afdelingsvoorraad of noodvoorraad worden steeds geëxcludeerd!**
- **Doorlopend elektronisch voorschrift : we nemen als criterium om te auditen het feit dat je aflevert m.a.w. voor een doorlopende opdracht, ook al gaat het niet over de eerste toediening van het geneesmiddel, wordt het mee gescoord**
- **Zo nodig opdracht : als je aflevert mee te nemen**

welke parameters moeten er op staan?

Dezelfde als een 'ander' voorschrift: de naam, vorm, sterkte, maximale frequentie en dosis per keer. De minimum tijdsperiode tussen 2 giften wordt niet gescoord

Posologie : er rijzen veel vragen rond de parameters frequentie x dosis/keer/tijdsperiode, om het scoren zo uniform mogelijk te maken en op elkaar af te stemmen geldt hierover het volgende :

- Voor wat betreft de sterkte van **Nepresol** en **Terazosab** in de voorbeeldvoorschriften gaan we ervan uit dat met de kolom dosis op het voorschrift in principe de sterkte van het geneesmiddel wordt aangegeven en niet de dosis/keer. Wij hebben dit in de indicator anders moeten omschrijven om het onderscheid te maken. De sterkte is wat wenst men dat de apotheek aflevert, de dosis is wat geef je per keer.
- Voor **Terazosab** is de sterkte niet in orde (de eenheid ontbrak) en voor **nepresol** was dit wel in orde.
- Voor wat betreft frequentie en dosis per keer is het principe het moet eenduidig zijn. Eenduidigheid kan gecreëerd worden door het feit dat het zwart op wit op het voorschrift staat wat er per toedieningstijdstip dient gegeven te worden maw 40 mg of 1 co is dan ok. Anderzijds kan het ook zo zijn dat je bepaalde afspraken hebt gemaakt binnen het ziekenhuis waardoor je het eenduidig kan interpreteren. Maw als men binnen het ziekenhuis een afspraak maakt dat men steeds eerst de frequentie vermeldt en dan het aantal/keer van de vorm die men vraagt om af te leveren en dat de tijdsperiode een dag is als men niets schrijft dan is 1 * 2 ok omdat dit hetzelfde zegt als 1 * 2 co/dag. Bij afwijkingen van dit gegeven moet men dan uiteraard het wel extra vermelden m.a.w. als men een fles siroop vraagt van 200 ml moet men erbij vermelden wat men per keer moet geven, als het geen dagelijkse dosis is moet men het eveneens vermelden (b.v. éénmalig, wekelijks). We ervaren dat dit niet makkelijk is maar het probleem is dat dit wettelijk ook niet bepaald wordt hoe het geschreven moet worden. Daarom zijn we akkoord dat het een stuk afhangt van de mondelinge of schriftelijke afspraken die binnen het ziekenhuis zijn gemaakt en bovendien moet het altijd eenduidig zijn.

Kunnen de procedures de afspraken van de audit overrulen? B.v. interne afspraken ivm afkortingen?

- **Voor wat de naam van het geneesmiddel betreft niet, voor de vorm en posologie mogen de aanvaarde afkortingen (mits een procedure) gebruikt worden.**
- **Procedures of afspraken omtrent het noteren van de posologie, zoals in vorig punt beschreven, kunnen ook. Dit staat ook zo in de indicator beschreven.**

Handtekening en validatie :

Voor de handtekening is gesteld dat paraaf niet is toegestaan en handtekening wel. Er is echter geen duidelijke definitie van aan paraaf of een handtekening.

Voor deze meting zien we ons dan ook genoodzaakt zowel een paraaf als een handtekening toe te laten. Eenzelfde handtekening of paraaf voor verschillende artsen is uiteraard wel als niet in orde te beschouwen. Naar een volgende keer toe zouden we misschien kunnen vereisen dat er een handtekeninglijst van alle artsen ter beschikking wordt gesteld om de vergelijking te doen, met uitzondering van elektronische voorschriften uiteraard.

Validatie van de arts :

een niet door de arts gevalideerd voorschrift, dat uitgevoerd wordt door de apotheek wordt als niet in orde beschouwd. De validatie regel binnen de 24 uur mag niet de regel maar zou de uitzondering moeten zijn.

- Elektronische validatie : men moet makkelijk kunnen achterhalen in de apotheek welke arts het voorschrift heeft gevalideerd.
- Het protocol in het kader van de elektronische handtekening en time stamping dient niet opgevraagd te worden. Dit leidt ons te ver en dan zouden we eveneens de software moeten homologeren. Het u vergewissen van de werkwijze in het kader van een elektronisch voorschrift is wel aangewezen. B.v. als standaard verpleegkundigen voorschrijven en artsen niet valideren, dan kunnen de voorschriften als niet getekend worden aanzien.